

АКТУАЛЬНИЙ СТАН і МОЖЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

ЧИННЕ РЕГУЛЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Стаття 4 Закону України «Про приватизацію державного та комунального майна»

Діє **мораторій** на приватизацію майна та об'єктів закладів освіти

Стаття 80 Закону України «Про освіту»

Об'єкти та майно державних і комунальних закладів освіти **не підлягають приватизації** чи використанню для провадження видів діяльності, не передбачених спеціальними законами, крім надання в оренду з метою забезпечення освітнього процесу або обслуговування його учасників

Стаття 3 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» (у редакції ЗУ 4196)

Продаж та оренда об'єктів державної власності здійснюються на конкурентних засадах шляхом проведення електронних аукціонів

ПРОБЛЕМАТИКА, ЯКА ВИНИКАЄ З ЧИННОГО РЕГУЛЮВАННЯ

1 відсутність можливості приватизації непотрібного майна

2 відсутність можливості самостійно розпоряджатися майном

3 старіння та знецінення майна

4 використання не за призначенням

5 накопичення непридатного майна

6 додаткові бюджетні витрати на його утримання або відновлення

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ

У разі реорганізації ДНП/КНП у ДНТ/КНТ власник зможе передати частину майна до статутного капіталу, а інше майно передаватиметься на праві узуфрукту.

ДНТ/КНТ самостійно будуть розпоряджатися майном у статутному капіталі:

- без застосування спеціального законодавства можуть здавати його в оренду або відчужувати;
- отримані кошти залишаються у їх розпорядженні.

Для підвищення ефективності використання майна закладів освіти (якого найбільше разом з майном закладів охорони здоров'я) розблоковується можливість його приватизації.

Мета

- Підвищення майнової автономії та фінансової самодостатності закладів освіти
- Рациональне управління майном: запобігання його знеціненню, втраті функціональності та надлишковим витратам на утримання
- Модернізація інфраструктури та забезпечення якісних послуг

Запобіжник

- Заборонено внесення до статутного капіталу комерційного та некомерційного товариства майно, яке заборонене до приватизації.
- Лише за рішенням уповноваженого органу управління майно може бути внесено до статутного капіталу, що обмежує неконтрольовану передачу майна та централізує відповідальність за його використання.

Чому потрібні законодавчі зміни у сфері майна закладів освіти?

- **59%** усіх державних і комунальних установ в Україні – **заклади освіти**
- Як показала аналітика (на прикладі даних 21 громади, які представлені у наступних слайдах) в них **не використовується**:
 - **3,4 млн м²** майна державних освітніх установ (**899 об'єктів**)
 - **711 тис. м²** майна комунальних освітніх установ (**1 364 об'єкти**)

Потенційні доходи від відчуження та оренди такого майна*

дохід від оренди в рік 524 грн/м²/рік 2 154 164 000 грн/рік

дохід від приватизації 4519 грн/м² 18 577 609 000 грн

*дані вираховані з показників, які містить модуль аналітики Прозорро.Продажі та наданих даних ФДМУ

РОЗКРИТТЯ ПРОБЛЕМАТИКИ

З 2016 року

діє оптимізація мережі закладів загальної середньої освіти.

З 2021 року

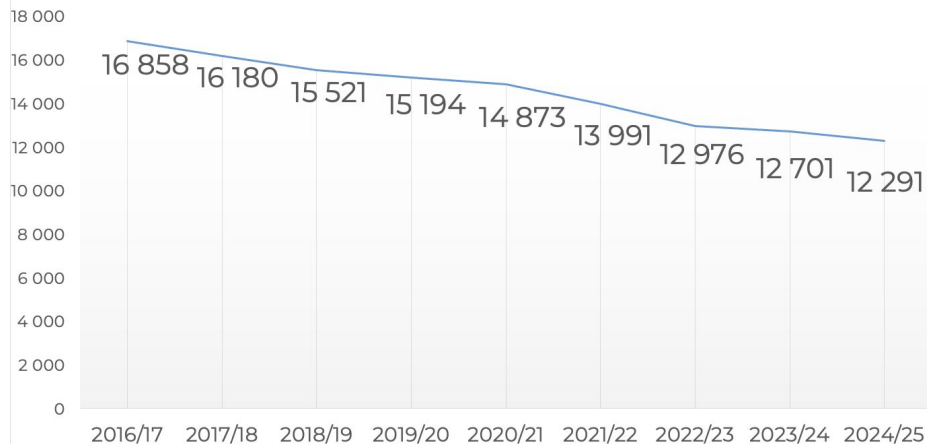
Уряд здійснює оптимізацію мережі закладів вищої освіти України.

За даними Держстат в середньому за рік закривається **200 - 250** закладів освіти

З огляду на воєнний стан та наслідки бойових дій на території України ці показники мають тенденцію до збільшення, оскільки з одного боку інфраструктура пошкоджується, а з іншого - діти виїжджають навчатися закордон.

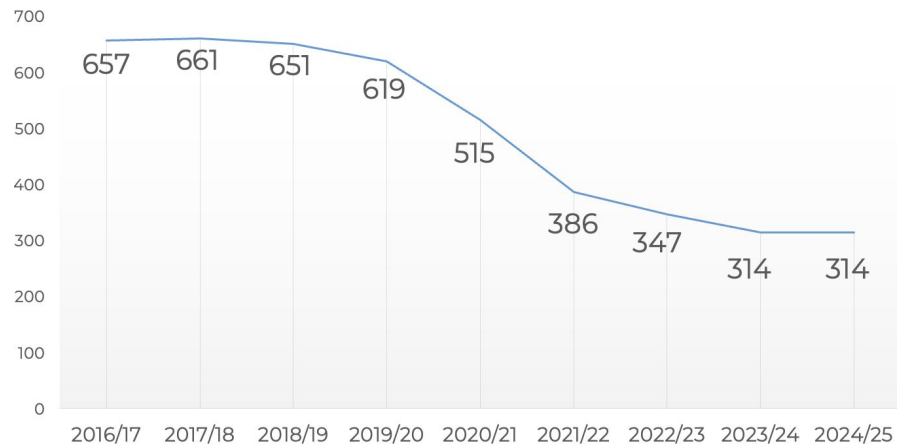
ОПТИМІЗАЦІЯ, ЛІКВІДАЦІЯ ТА РЕОРГАНІЗАЦІЯ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Кількість закладів загальної середньої освіти
(2016 - 2025 рр.)

За даними Держстат за останні 9 років кількість закладів загальної середньої освіти зменшилась на **4567** од., а закладів вищої освіти на **343**.

Кількість закладів вищої освіти
(2016 - 2025 рр.)

До такого скорочення призводить ліквідація чи реорганізація закладів освіти та відсутність фінансування для їх створення й утримання з місцевого та державного бюджетів.

ЦИФРИ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА

Згідно даних ФДМУ станом на 01.01.2025 в підпорядкуванні МОН перебуває

49712 об'єктів нерухомого майна

з них **899** об'єктів, площі яких тимчасово не використовуються

загальна площа цих об'єктів:

5 358 844,405 кв.м

з них не використовується:

3 420 824,655 кв.м

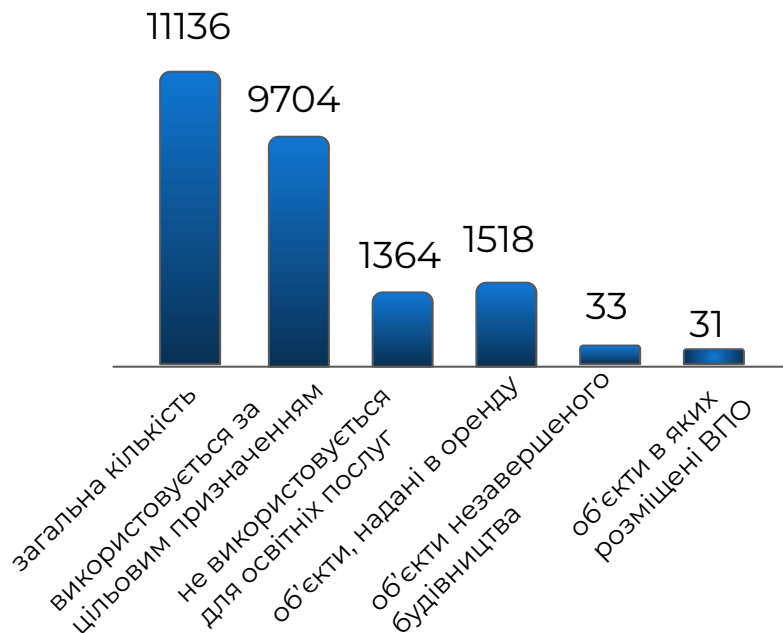
призначення: гуртожитки, навчальні корпуси, окремі господарські та технічні приміщення закладів освіти, окремі будівлі, бібліотеки, майстерні, котельні, бесідки та ін.

фактичний стан: більшість об'єктів потребують відновлення чи капітального ремонту

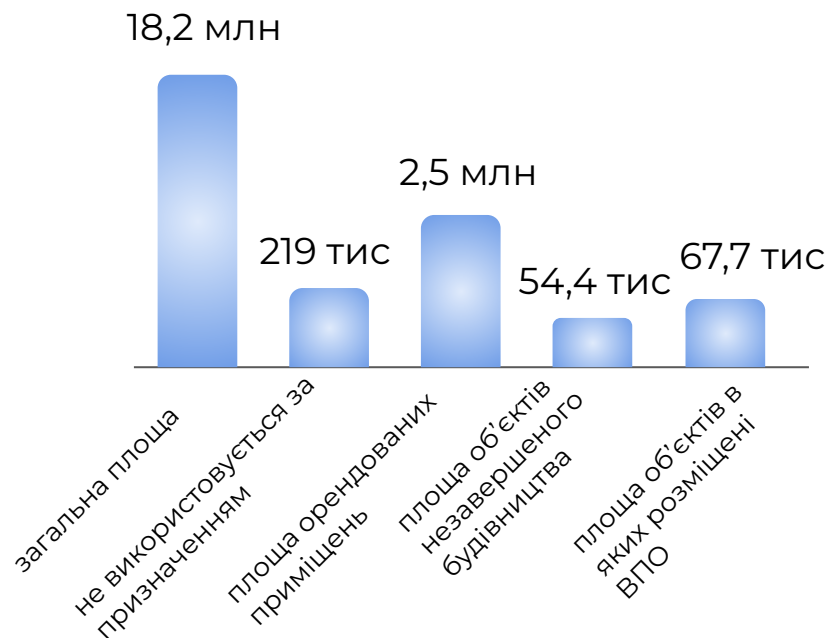
ЦИФРИ КОМУНАЛЬНОГО МАЙНА

Зведені дані від **21 громади** з населенням більше 100 тис. (червень 2025)

Кількість нерухомого майна закладів освіти

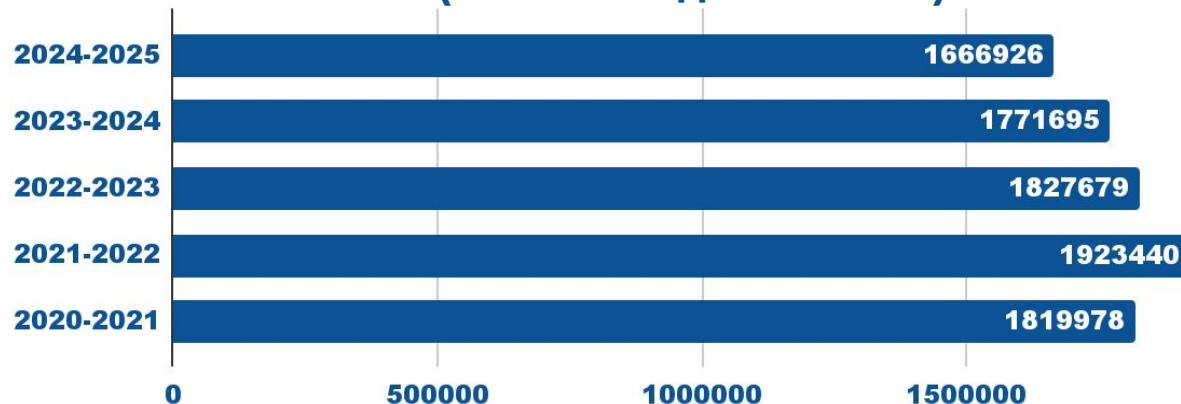
Загальна площа нерухомого майна закладів освіти (м2)

ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ: ДИНАМІКА 2020-2025

З 2020 по 2025 за даними **21 громади** з населенням більше 100 тис. к-кість здобувачів освіти зменшилася на

153 052 (з 1 819 978 до 1 666 926)

- У більшості громад зафіксовано скорочення кількості учнів **на 10-30%**
- Краматорська ТГ вказує на зниження чисельності здобувачів освіти в половину (з 29 тис. до 14 тис.)
- У Києві кількість дошкільнят скоротилася з 100 тис. у 2020 році до 67 тис. осіб. у 2025 році (на 33%)
- Білоцерківська, Львівська, Миколаївська - спад на **10-25%**.